

Ordet **tio** måste vara inf., beroende av **baþ**, och betyda 'göra' eller 'rista' med 'denna sten' till objekt. Det synes då icke kunna vara annat än en nordisk motsvarighet till got. *taujan*, som i pret. **tawido** finnes på guldhornet och vars betydelse är närmare utredd av V. Thomsen, *Arkiv f. nord. fil.* 15, s. 193 f., som finner ordet icke betyda 'förfärdiga' utan 'utstyra, göra i ordning'.

Got. *taujan* skulle motsvaras av isl. **teyja* (Noreen, *Altisl. u. anorw. Gram.*³, s. 337), fsv. **tōia* redan i denna inskrift, som har **itin stēn**. En biform isl. **tēja* är ock tänkbar, fsv. ävenledes **tōia*, som måhända föreligger uti **tojeka** Noleby (Fyrunga), se Brate, *Arkiv f. nord. fil.* 14, s. 334. Det synes, som om **tōia* skulle kunna tecknas **tio**, såsom Ög. 41 **kitar Gōtar**, Ög. 92 **kitulfr Gōtulfr**. Infinitivändelsen i **tio** är nasalerat *a* såsom uti **uftir hruo æftir Hrōa** på runstenen från Kirkebø på Strömö bland Färöarne, se Wimmer, *Die Runeinschrift*, s. 312.

Transskriptionen av a) är alltså: -*vēr bað tōia stēn þæn[na]*.

Översättning: -ver bjöd åvägabringa denna sten.

b) Den andra radens runor äro delvis skiljaktiga i B. 848 och hos Wallman och till sin beskaffenhet understundom oklara. Av många runor visa teckningarna blott staven, som här betecknas med **i**, varför bistavarna varit oläsliga. Runorna äro följande:

i ia : ii ha ii a : mniil

20 25 30

R. 17 finnes blott i B. 848, som ock för första skiljetecknet och r. 20 har en figur lik bistaven till **R** samt en runstav mellan 25 och 26. Då Wallman utfört sin undersökning med tillgång till B. 848, är det sannolikt, att hans avvikelser därifrån även utgöra rättelser därav. R. 28 har hos Wallman bistaven högt upp och vinkelrät mot staven, varför den kanske utgör samma form av **m** som på Rök-stenen, och r. 32, blott hos Wallman, en bistav, som korsar staven och lutar nedåt höger, jfr r. 11 **t**.

Då inskriften är så ofullständigt läst, kan ingen säker tydning givas.

R. 22 **h**, som icke har kortkvisttypens form, måste stå i början av ett ord, och då 27 är **a**, synes sannolikt, att 22—27 utgjort den avlidnes namn. Om detta såsom på Wallmans teckning utgjort fem runor, kan det tänkas hava varit **halka** Helge. R. 20—21 hava väl då varit prep. *at* 'efter' och 18—19 slut av t. ex. [**uk : huk : uirb**]**a** 'och uppkasta hög'.

Betydelsen av 27—31 kunde väntas vara ett släktskapsord, men synes ej kunna så tolkas. R. 27—28 **mn** äro kanske ack. sing. *man* 'en man', vartill ett berömmande attribut varit fogat.

118. Slaka kyrkogård, Hanekinds hd.

Pl. XXXIX. Fig. 2.

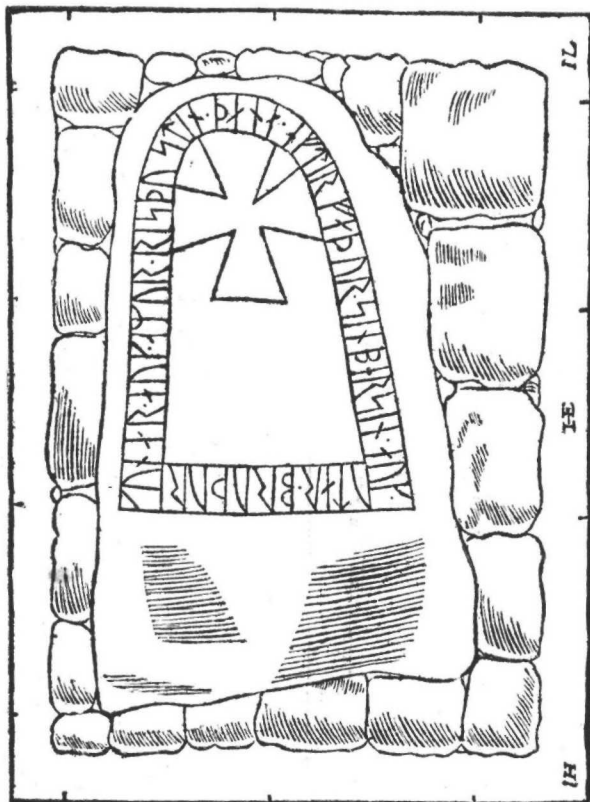
Litteratur: B. 846; L. 1137; W. 78; Peringskiöld, *Mon.* VII; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 273; P. A. Säve, *ATS.*, 1, s. 78, teckning pl. 20, fig. 1; *Reseberättelse* 1861, 3: s. 38, teckn.; C. F. Nordenskiöld, *Östergötlands forminnesfören. tidskr.* I, s. 3; *Reseberättelse*; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 30, teckn.

Peringskiöld angiver runstenens plats vara »Slaka Bogårdsmur, Suder innantill», Broocman säger »på Bosgårds nu Lambohofs backe», men även P. A. Säve och Nordenskiöld

funno stenen i södra kyrkogårdsmuren, 1875 var den rest på kyrkogården, där den nu står nära södra kyrkogårdsmuren mitt emot ingången till kyrkan på södra långväggen.

Ämnet är grovkornig, rödaktig granit. Höjden på mitten är 1,32 m, bredden efter fotslingans ytterlinie 92 cm, vid korsets bas 77 cm, vid översta korsarmens topp 62 cm, tjockleken 40 cm.

Korset har en lång fot, vars högra linie med säkerhet går fram till fotslingan. Av de halvcirklar, varpå korsfoten står enligt Ihrfors, finnas möjligen ett par linier över korsfoten.

B. 846.

Inskriften börjar med en punkt; punkten efter **auk** är av något oregelbunden form. Det andra namnet är **emikr** *Hæm(m)ingr*, uti **e** är staven svag men pricken tydlig; B. 546 läser **amur**, i det **i** och den sneda staven till **k** sammanfattas till **u**, men stavarna äro upptill om än obetydligt skilda och bistaven till **k**, som går in i toppen av **r**, är rätt tydlig. Verbet är **restu**; pricken tyckes säker på **e**; på **t** är staven mycket svag, vänstra bistaven med svårighet skönjbar, den högra djup och tydligt begränsad nedåt; B. 846 **p** oriktigt. I **sten** ses bistaven av **n** blott t. h., en fåra t. v. har säkert utgjort den vänstra. På **R** i **eftir** utgår högra bistaven högre upp än den vänstra. Efter **bersen · auk ·** begränsas slingan av en linie.

P. A. Säve menar sig ock se spår av runor på korsfoten, vilka han tecknar **br**; där tyckes verkligen det felande **sin** efter **brupur** hava stått att läsa nedifrån uppåt, följt av en mycket tydlig punkt, som står 17 cm ovan fotslingans övre linie.

Inskriften är alltså följande:

· **kunar · auk · emikr · restu · sten · pana · eftir · fapur · sin · bersen · auk · utar · brupur ·** På
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55
korsfoten: **sin ·**

Namnet **bersen** är fsv. *Bærghswen*, som ristas **barksuain** L. 1072 Medelpad. Lundgren, *Personnamn*, kan blott anföra namnet från Jämtland, och Lind, *Norsk-isl. dopnamn*, s. 125 f. anför talrika fornnorska exempel, även såsom här utan *w*: *Bærghsæin*, gen. *Bærsæins*.

Översättning: Gunnar och Hemming reste denna sten efter Ber(g)s(v)en, sin fader, och Ottar, sin broder.